

А.Р. Безрукова
викладач кафедри іноземних мов

*Уманський державний
педагогічний університет*

імені Павла Тичини

(м. Умань, Україна)

**МЕТОДИКА РОЗРОБКИ, ПРОВЕДЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ПРИ ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ
ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НЕ НА МОВНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ**

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується відходом від тоталітарної уніфікації і стандартизації педагогічного, учбового процесу, інтенсивним переосмисленням цінностей, пошуками нового в теорії та практиці навчання і виховання. Управління інноваційним процесом передбачає аналіз і оцінку введених викладачами більш сучасних методик, створення умов для їх успішної розробки і застосування. Водночас керівники вищих навчальних закладів проводять цілеспрямований відбір, оцінку й застосування на практиці досвіду колег, нових ідей, методик.

Дистанційне навчання— особлива індивідуальна форма навчання за допомогою комп'ютера та комп'ютерних технологій з метою організації повноцінного навчального процесу. В основі цих технологій – інтерактивний взаємозв'язок між викладачем та студентами, який відбувається незалежно від того, на якій відстані вони знаходяться.

Застосування Інтернет-технологій у дистанційному навчанні англійської мови –це не тільки опанування новими технічними засобами, але й розробка нових форм і методів викладання, новий підхід до процесу навчання.

Спочатку розкриємо суть та певні риси використовуваної системи дистанційного електронного навчання. Систему дистанційного навчання *Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment)* відносять до вільного програмного забезпечення освіти. Тобто доступ до неї є вільним та

безкоштовним, про що й згадувалось у зазначеній декларації *WSIS*. Ця система відмітна тим, що враховує педагогічні аспекти, що базуються на пізнавальній психології, а саме на засадах конструктивізму. В цій системі встановлюються такі ролі: студент переймає роль активного суб'єкта, що самостійно набуває знань, формує свою власну систему вмінь та навичок, звісно за допомогою певних джерел, а роль викладача у цій схемі зводиться до мотивування та підтримки тих, хто навчається, підготовки інформаційних джерел, що використовуються при самостійному вивченні тощо. Найефективнішим вважається інтерактивне навчання, яке набувається в співпраці всіх суб'єктів пізнавального середовища, що передбачає обов'язковий обмін набутими досвідом та думками [3].

Перспективним напрямом у викладанні іноземних мов є використання комбінованого навчання (*blended learning*), тобто поєднання в різній пропорції дистанційного з традиційним денним або заочним навчанням, виходячи із можливостей освітнього закладу, студентів, викладачів, наявності потужних ліній зв'язку, а також вартості доступу до Інтернету тощо. Таке навчання відоме в Україні також як вбудоване [2] або змішане.

Денне навчання. Заняття відбуваються в комп'ютерному класі лабораторії дистанційного навчання, підключеному до локальної комп'ютерної мережі університету. Студенти мають доступ до цього класу в позаурочний час, а до дистанційного курсу – цілодобово: в межах університету через локальну мережу або з дому – через мережу Інтернет. Протягом першого заняття викладач ознайомлює студентів з модулями, уроками і секціями дистанційного курсу. Для того, щоб студент міг працювати з дистанційним курсом з комп'ютерної лабораторії або з дому, йому необхідно під час першого заняття отримати доступ до курсу у системного адміністратора навчального закладу, який встановить для студента ім'я користувача (*login name*) і пароль (*password*).

Під час кожного заняття студенти виконують такі завдання:

1. Сприймають на слух тексти для аудіювання, виконують вправи до цих текстів.
2. Опрацьовують граматичний матеріал за темою уроку і вправи, які стосуються цього уроку. Всі вправи представлені у вигляді тестів.
3. Вивчають активну лексику до відповідного модуля та виконують вправи на базі засвоєної лексики у вигляді тестів.
4. Слухають звукові файли із записами діалогів, які стосуються теми певного модуля, і створюють свої діалоги за цією ж тематикою. Під час заняття з викладачем студенти демонструють свої вміння, спілкуючись із викладачем за тематикою уроку і модуля.
5. Читають загальнотехнічні і спеціальні технічні тексти. Для пошуку українських еквівалентів нової лексики, яка зустрічається в уроці, використовуються англійсько-українські та українсько-англійські словники (Glossary).

Дистанційне навчання. Всі згадані вище види діяльності студенти можуть виконувати також дистанційно через локальну мережу університету або через Інтернет. Дистанційне вивчення курсу орієнтоване, в основному, на самостійну роботу студентів. Студент урок за уроком самостійно вивчає всі заплановані навчальною програмою теми, виконує тренувальні завдання тестів до кожної секції модулів. Фіксуються всі спроби і результати тестування в базі даних навчального закладу, який організував дистанційне навчання. Викладач у будь-який момент може через локальну комп'ютерну мережу або Інтернет, якими об'єднані викладачі і студенти, прочитати цю базу даних і оцінити хід навчального процесу для кожного студента. ДК дає можливість ефективно на відстані здійснювати і контролювати процес навчання згідно певного графіка освоєння матеріалу розділів, уроків, модулів.

Використання системи *Moodle* для вивчення іноземної мови й перекладу студентами є продуктивним і ефективним нововведенням, що підвищує якість навчального процесу. Інформаційні ресурси такого типу є

невичерпними та потребують подальшого освоєння як викладачем, так і студентами [1].

Дистанційне навчання поряд з заочним, незалежним навчанням, домашньою, самостійною освітою можна було б визначити як «відкрите навчання». Інтернет має всі технічні, програмні і комунікаційні можливості для саморозвитку особистості і організації навчального процесу з англійської мови з використанням найширшого спектру інформаційних ресурсів. Технічні засоби безперечно можуть забезпечити успіх навчання, але правильне поєднання різноманітних видів навчання сприятиме підвищенню ефективності та дає можливість досягти якнайкращих результатів.

Таким чином, зазначимо, що поєднання електронного середовища з денним навчальним процесом має такі позитивні наслідки: спрощується процес інформування студентів про певні зміни, доповнення, коригування навчальних дисциплін; збільшується можливість активного залучення та використання методичної, літературної бази; пришвидшується зворотний зв'язок; у такий спосіб можливо ефективно узгодити, спланувати і скоригувати самостійну діяльність студентів.

Література

1. Долинський Є. В. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», №1(7)/2013с. 82-85.
2. Муліна Н. Методика розробки та використання дистанційного курсу англійської мови (старший ступінь у вищому технічному закладі освіти). Автореф. дис. к. пед. н.: 13.00.02 / Київський національний лінгвістичний університет. – К., 2001. – 22 с.
3. Томіліна А. О. Використання системи електронного навчання Moodle при вивченні іноземної мови /А. О. Томіліна // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2011. – Вип. 32. – 2011. – С. 75-80.